

Torstai 7.12.2017

Kala varasti show'n Pellon biotalouspäivässä

SIRKKAKOSKI – Arktinen biotalous herättää kiinnostusta, kysymyksiä ja uusia ideoita Lapissa. Aihetta on käsitelty myös Ylitorniolla ja Pellon Sirkkakoskella, missä kala napasi odotetusti pääroolin.

Lapin Villikalalan yrittäjä, kaupallinen kalastaja **Jouko Sirkkala** avasi pelin kertomalla Miekkojärven kuulumisia ja Luonnonvarakeskuksen **Rauno Kuha** täydensi kuvaa antamalla tietoa alueen tilastoista. Hän muistutti, että laskennallisesti Lappiin tuodaan noin 444 miljoonan euron edestä ruokaa vuosittain, ja vain kymmenen prosenttia siitä tuotetaan Lapissa.

– Tämä tarkoittaa sitä, että Lappiin tuodaan muualta ruokaa noin 400 miljoonan euron edestä vuosittain. Lapissa menestyvien tuotteiden kokonaiskulutuksen arvo on noin 210 miljoonaa ja sen jalostusarvo noin 57 miljoonaa. Voidaan arvioida, että jalostaminen kotimaakunnassa työllistäisi vuosittain lähes 700 henkeä ja välillisesti 3000–5000 henkeä.

Alustusten jälkeen päästiin käsiksi tositoimiin, eli ryhmittöihin. Jälkeä syntyi ainakin: ajatuksista ei ollut puutetta, vaan suurin ongelma oli saada innostuksen huumassa heitetyt ideat talteen.

Kalamassasta pyörykäksi

Sanna Vinblad Lapin ammattikorkeakoulusta esitteli ryhmätöiden tulokset. Sirkkakosken kalasatamassa on kaikki hyvin, siitä

Sanna Vinblad esitteli ryhmätöiden monimuotoisia tuloksia.

Arktinen biotalous houkutteli Sirkkakosken Sisun talolle eri alojen edustajia.

oitiin yksimielisiä. Ei kuitenkaan niin hyvin, etteikö olisi vielä varaa parantaa.

Nyt on aika ottaa askel

eteenpäin ja siirtyä kalamassasta pyöryköihin. Kalasataman jalostustiloissa sitä ei vain saa rahoitussyistä

tehdä, vaan tarvitaan uusia vaihtoehtoja. Yksi voisi olla konttijalostamo, joka liikkuisi tarpeen mukaan suu-

relta järveltä toiselle. Ratkaisu voisi olla myös Lapin elintarviketalossa, josta yrittäjät voisivat vuokrata jalostustilaa.

– Ongelmana on myös tekevien käsien puute. Keskittävtkö kalastajat kalastamiseen vai käytetäänkö aikaa jalostamiseen, jolloin saalismäärät pienenevät? Jos saataisiin kalapullia tehtyä Sirkkakosken kalasatamassa, niin niitä voisi toimittaa valmiina tuotteina Rovaniemen keskuskeittiöihin, jolloin kysyntä kasvaisi ja käyttäjämäärä kasvaisi lähes tuhatkertaiseksi, ryhmässä pohdittiin.

Ryhmätöinä syntyi myös hankeideoita, joka olisi osa pian NPA-ohjelmasta haettavaa kansainvälistä SEED-2Sustain-hanketta: lähdeään rakentamaan sähköinen markkinapaikka kalalle, lihalle, yrteille, mausteille, marjoille... Hankkeen kautta saataisiin suoraan kansainvälinen verkosto lapilaisille yrittäjille.

Lähiruualle mahdollisuus

Viimeiset suunnitellut puheenvuorot annettiin Pellon Kehitys Oy:n toimitusjohtaja **Timo Sirkkalalle** ja Leader-ryhmä Outokaira tuottamhan ry:n toiminnanjohtaja **Anne Anttilalle**.

Timo Sirkkala kertoi, että Leipeelle on avattu alkukesästä teurastamo, joka mahdollistaa esimerkiksi keskuskeittiöille myös paikallisen lihan hankkimisen.

– Se voisi toimia esimerkiksi siten, että keskuskeittiö ilmoittaisi karjankasvatustalolle, että ostamme sinulta

20 ruhoa. Eläimet teuras-tettaisiin Leipeellä ja toimitettaisiin keittiölle heidän toivomustensa mukaisesti paloitetuna.

Paikallisia kalatuotteita voitaisiin käyttää Pellossa hyvin pienillä investoinneilla.

– Pellon valtuusto teki hyvin nopeasti päätöksen ja myönsi määrärahan kalasatamaan tarvittaville laitteille. Ne on jo hankittu, ainoastaan keskuskeittiön muotoilukone on vielä hankkimatta.

Kaikki on siis valmiina kevään ja kesän kalastusse-sonkia varten.

Keskustelu jatkuu

Lapin liiton arktisen biotalouden projektipäällikkö **Tanja Häyrynen** paljasti, että Pellon kunnan ennakokuluuton päätös ottaa paikallinen kala osaksi keskuskeittiön ruokatarjontaa on poikimassa asiasta ker- tovan videon.

Anne Anttila ilahdutti kuulijoita kertomalla, että kalvosulkeisia ei pidetä. Hän kertoi lyhyesti Leader-toiminnasta ja muistutti, että Leaderin strategiaan kuuluvat ruoka, paikallinen kulttuuri ja paikalliset elinkeinot, kädentaidot ja käsi-työ sekä uusiutuva energia. Siis kutakuinkin kaikki, mistä päivän mittaan oli puhuttu.

Tilaisuus päättyi, mutta keskustelu ei. Keskustelijajoukko ei tahtonut millään maltaa lähteä kotiin, sillä tilaisuus oli selvästi sytyttänyt osallistujissa innostuksen liekin. Aika näyttää, mitä siitä seuraa.

Minna Siilasvuo

Aavasaksan Eläkeläisten naiset kutoivat sukut lapsikylän lapsille

YLITORNIO – Aavasaksan Eläkeläisten naisporukka innostui **Salme Jalosen** ideasta, että naiset kutoisivat sukkaa Ylitorniolla toimivan Lapin SOS-lapsikylän lapsille. Sukkia kudottiin 25 paria, jotka Jalonen sekä **Anja** ja **Veikko Rautio** kävivät lahjoittamassa lapsiky- lälle.

Sukkien kutojia on ollut Jalosen ja Rautioiden mukaan useita, mutta koska kaikkia ei varmuudella muisteta, jätetään nimet kokonaan luettelematta. Melkein kaikki naiset ovat kuitenkin osallistuneet.

Jalonen itse oli tehnyt lisäksi Jeesuksen äitiä, Neitsyt Mariaa esittävän timanttitaulun, jonka hän lahjoitti lapsikylälle.

– Mie olen hurautunut näihin, kuten aika moni

tuntemani ylitorniolainen nainen, Jalonen kertoi nau- raan.

Työ on pikkutarkkuutta

ja kärsivällisyyttä vaativaa, mutta lopputulos on ääretömän kaunis.

Lahjoituksen vastaanot-

Lahjoittajat **Veikko Rautio**, **Anja Rautio** ja **Salme Jalonen** sekä vastaanottajat **Riikka Kataja** ja **Teemu Rossi**.

ivat **Teemu Rossi** ja **Riikka Kataja**, jotka kertoivat että kaikissa lapsikylän kodeissa on nyt lapsia ja että myös avohuollon yksikkö on ahkerasti käytössä.

– Sukissa näyttää olevan sopivasti erikokoisia sukkaa, joten kaikille löytyy varmasti käyttäjä, Rossi totesi.

Nuorin lapsikylässä nyt asuva lapsi on neljävuotias, ja sitä vanhempia on kaikissa ikäluokissa. (KM)

Aavasaksan Eläkeläiset ry:n syyskokouksen valintoja

Aavasaksan Eläkeläiset ry:n syyskokous pidettiin 31.10. kerhotalolla runsaan jäsenistön läsnä ollessa. Hyväksyttiin talous- ja toimintasuunnitelmat. Toiminnassa tärkeimmäksi todettiin tiistaikerho, jossa kahvitellaan, seurustellaan, jumppaillaan, bingoillaan ja joskus laulellaan. Retket ystäväyhdistyksiin sekä keväällä virkistysretki johonkin kylpylään.

Valittiin uusi johtokunta, joka vaihtui vain pienin osin. Puheenjohtajana jatkaa **Veikko Mikkola**, varapuheenjohtajana **Paavo Koski**, taloudenhoitajana **Veikko Rautio**, sihteerinä **Salli Alahannu-Horneman**, matkavastaavana **Tuula Pasula** ja jäsensihteerinä **Raija Mäkikyrö**. Johtokunnan muut jäsenet ovat **Elvi**

Vikeväinen, **Kauko Juustovaara**, **Sulo Soini**, **Sinikka Lantto** ja **Kaisu Mikkola**. Varajäsenet **Berta Kallijärvi**, **Salme Jalonen**, **Laina Lakkapää** ja **Annikki Savikuja**.

Toiminnantarkastajiksi valittiin **Hannu Laitinen** ja **Annikki Rantakeisu**, varalta **Martta Leppänen** ja **Esko Jalonen**.

Perustettiin seuraavat jaostot: Yhdistetty huvia- ja matkajaosto, talous- ja arpajaosto sekä Opintovastaava.

Aluejärjestön toimikuntaan valittiin **Veikko Mikkola** ja **Sulo Soini**, varalta **Tuula Pasula** ja **Sinikka Lantto**. Aluejärjestön työvaliokuntaan valittiin **Veikko Rautio**, varalta **Paavo Koski**.